Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 10. 1999, sp. zn. 8 To 335/99

Číslo: 6/2001

Právní věta:

Lhůta pro uplatnění nároku poškozeného na náhradu škody uvedená v ustanovení věty druhé § 43 odst. 2 tr. ř. je lhůtou procesní, kterou trestní řád neumožňuje navrátit, a to ani v situaci, kdy soud prvního stupně nesplní povinnost uvedenou v ustanovení věty první § 198 odst. 2 tr. ř. a nevyrozumí poškozeného řádně a včas o konání (počátku) hlavního líčení.

Soud: Krajský soud v Plzni

Datum rozhodnutí: 06.10.1999

Spisová značka: 8 To 335/99

Číslo rozhodnutí: 6

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Adhezní řízení

Předpisy: 141/1961 Sb. § 43 odst. 2
§ 198 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Plzni zamítl odvolání poškozeného I. M. proti rozsudku Okresního soudu v Chebu ze dne 23. 4. 1999 sp. zn. 1 T 55/96 jako odvolání podané osobou neoprávněnou.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Chebu ze dne 23. 4. 1999 sp. zn. 1 T 55/96 byl obžalovaný E. R. uznán vinným ze spáchání pokračujícího trestného činu krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. zák. a trestného činu svémocného odloučení podle § 284 odst. 3 tr. zák. Za to mu byl uložen za použití § 35 odst. 1 tr. zák. podle § 284 odst. 3 tr. zák. úhrnný trest odnětí svobody v trvání devíti měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 písm. a) a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvou a půl roku. Zároveň mu bylo podle § 59 odst. 2 tr. zák. uloženo, aby podle svých sil nahradil škodu, kterou trestným činem způsobil.

Proti tomuto rozsudku, konkrétně proti chybějícímu výroku o náhradě škody podal odvolání poškozený I. M., který poukazuje na to, že bylo porušeno ustanovení o řízení předcházejícím vyhlášení rozsudku, přičemž toto pochybení způsobilo, že chybí výrok o náhradě škody. Poukazuje na to, že k jeho rukám bylo doručeno předvolání svědka a vyrozumění jako poškozeného k hlavnímu

líčení ohledně shora uvedené věci na den 7. 4. 1999 s tím, že k hlavnímu líčení se měl dostavit 7. 4. 1999 v 8.45 hod. Z tohoto předvolání, které předložil ve fotokopii, vyrozuměl, že v tuto dobu bude hlavní líčení začínat. Ve stanovenou hodinu se dostavil, avšak z vývěsky před jednací síní zjistil, že hlavní líčení začalo již v 8.00 hod. Následně byl v jednací síni soudcem upozorněn, že již nemůže uplatňovat v tomto řízení nárok na náhradu škody, neboť promeškal počátek hlavního líčení a z toho důvodu nebylo o náhradě škody v rozsudku rozhodnuto. Proto má zato, že byl zkrácen na svých právech, neboť vinou Okresního soudu v Chebu nemohl uplatnit svůj zákonný nárok na náhradu škody. Dále poukazuje na to, že shora uvedený rozsudek mu nebyl do současnosti doručen.

Z napadeného rozsudku odvolací soud zjistil, že výroky o vině a trestu nabyly právní moci 28. 5. 1999. Odsouzený E. R. byl kromě jiného uznán vinným, že v přesně nezjištěné době, nejpozději v noci z 21. na 22. 11. 1994 na parkovišti v Ch. po rozbití skleněné výplně u zadních pravých dveří vnikl do zaparkovaného osobního automobilu zn. Ford Fiesta patřícího I. M., odkud k jeho škodě odcizil autorádio nezjištěné značky v ceně 2610 Kč, přičemž samotným násilím způsobil další škodu ve výši 6142 Kč.

S ohledem na to, že odvolateli byla trestným činem způsobena majetková škoda, je třeba jej považovat za poškozeného ve smyslu § 43 odst. 1, 2 tr. ř. Proto byl oprávněn navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit způsobenou škodu. Tento návrh bylo třeba učinit nejpozději u hlavního líčení před zahájením dokazování (§ 43 odst. 2 a § 206 odst. 2 tr. ř.).

Přitom platí, že z návrhu musí být patrno, z jakých důvodů a v jaké výši se nárok na náhradu škody uplatňuje. Soud totiž může rozhodovat jen o včas podaném a řádně uplatněném nároku poškozeného. Při svém výslechu v přípravném řízení dne 25. 1. 1995 se poškozený I. M. se svým nárokem na náhradu škody nepřipojil, pouze uvedl, že tak učiní v budoucnosti. Nárok na náhradu škody navíc nespecifikoval, neboť pouze uvedl, že bude uplatňovat částku, kterou určí znalec v trestním řízení. Podle uznávané soudní praxe nelze takový postup pokládat za řádně uplatněný nárok na náhradu škody.

Protože spisový materiál neobsahuje jiný písemný návrh a poškozený neučinil osobně návrh na uložení povinnosti k náhradě škody ani po přednesení obžaloby před zahájením dokazování v prvním hlavním líčení, okresní soud správně nerozhodoval o náhradě škody a napadený rozsudek z toho důvodu neobsahuje v tomto směru žádný výrok.

Podle § 247 odst. 1 tr. ř. v neprospěch obžalovaného může rozsudek napadnout odvoláním jen státní zástupce; toliko pokud jde o povinnost k náhradě škody, má toto právo též poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody. Ze shora uvedených skutečností vyplývá, že poškozený I. M. takový nárok včas a řádně neuplatnil, proto nemá právo na podání odvolání v neprospěch obžalovaného. Z toho důvodu odvolací soud podle § 253 odst. 1 tr. ř. zamítl odvolání, jakožto podané osobou neoprávněnou.

Odvolací soud si je přitom vědom, že postupem ze strany okresního soudu, a to konkrétně administrativní pracovnice trestního oddělení, došlo k pochybení, které znemožnilo poškozenému uplatnit nárok po zahájení hlavního líčení před zahájením dokazování. Z odvolatelem předloženého předvolání svědka a vyrozumění jako poškozeného zcela jednoznačně vyplývá, že tiskopis – vzor 10B není řádně vyplněn, neboť obsahuje jen datum a hodinu výslechu poškozeného jako svědka, avšak zcela chybí údaje o datu a hodině zahájení hlavního líčení. Tím byl poškozený vinou soudu zkrácen ve svých právech. Přestože lze připomenout, že poškozený měl v průběhu přípravného řízení i v době do zahájení prvního hlavního líčení možnost uplatnit svůj nárok, např. písemným podáním, nemění to nic na tom, že lze předpokládat, že by svého práva využil osobně poté, co by se na předvolání dostavil k soudu. Trestní řád však neumožňuje navrátit lhůtu k uplatnění nároku poškozeného na

náhradu škody. Ustanovení § 61 odst. 1 tr. ř. o navrácení lhůty umožňuje navrátit lhůtu jen k podání opravných prostředků. Vymezení doby pro podání návrhu podle § 43 odst. 2 tr. ř. je procesní lhůtou stanovenou zákonem, nejde však o lhůtu k podání opravného prostředku.

Proto odvolacímu soudu nezbylo, než zamítnout odvolání poškozeného podle § 253 odst. 1 tr. ř., jako odvolání podané neoprávněnou osobou.